

Hodnotenie plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2020

Analytický dokument

júl 2021

© Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, 2021

Táto správa prezentuje oficiálne stanoviská Rady pre rozpočtovú zodpovednosť v súlade s jej mandátom stanoveným v zákone č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Táto publikácia je dostupná na internetovej stránke RRZ (<http://www.rozpoctovarada.sk>).

Copyright ©

Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť rešpektuje všetky práva tretích strán, najmä práva chránené autorským právom (informácie alebo údaje, štylistika a znenie textov do tej miery ak majú individuálny charakter). Publikácie Kancelárie RRZ s odkazom na autorské práva (©Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Kancelária RRZ, Secretariat of the Council for Budget Responsibility/Secretariat of the CBR, Slovakia/year, alebo podobne) smú byť použité (reprodukované, odkaz na internete, a pod.) len za podmienky, že bude správne uvedený zdroj. Všeobecné informácie a údaje publikované bez odkazu na autorské práva smú byť publikované bez uvedenia zdroja. Pokiaľ sú informácie a údaje jednoznačne získané zo zdrojov tretích strán, používateľ takýchto informácií a údajov je povinný rešpektovať existujúce práva, prípadne je povinný si získať povolenie na použitie samostatne.

Prípomienky alebo komentáre k správe sú vítané na e-mailovej adrese sekretariat@rrz.sk.

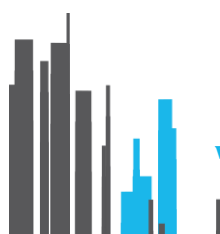

Obsah

1. Hodnotenie RRZ	4
1.1 Štrukturálne saldo	5
1.2 Vývoj upravených výdavkov	5
1.3 Dodatočné faktory	6
1.4 Výhľad v strednodobom horizonte	8
2. Stanovisko k hodnoteniu ministerstva financií	10
3. Stanovisko k ukončeniu výnimočných okolností	11
Príloha č. 1 - Jednorazové vplyvy	13
Príloha č. 2 - Diskrecionárne opatrenia a metodické vplyvy	15
Príloha č. 3 - Údaje použité pri odhade dodatočných faktorov	17

Zoznam tabuliek a grafov

Tab 1: Štrukturálne saldo	5
Tab 2: Výdavkové pravidlo	5
Tab 3: Štrukturálne saldo po zohľadnení dodatočných faktorov	7
Tab 4: Výdavkové pravidlo po zohľadnení dodatočných faktorov	8
Tab 5: Porovnanie hodnotenia roku 2020 medzi RRZ a MF SR	10
Tab 6: Jednorazové vplyvy v rokoch 2019-2020	14
Tab 7: Diskrecionárne príjmové opatrenia a metodické vplyvy	15
Tab 8: Odhad neočakávaných príjmov v roku 2020	17
Tab 9: Výdavky na spolufinancovanie v upravených výdavkoch	18
Graf 1: Vývoj štrukturálneho salda VS v rokoch 2020 až 2028	9

1. Hodnotenie RRZ

Plnenie pravidla o vyrovnanom rozpočte, ktoré bolo do národnej legislatívy premietnuté na základe záväzku z medzinárodnej Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v Hospodárskej a menovej únii, sa začalo vyhodnocovať od roku 2014 (prvýkrát sa hodnotil rok 2013). Pravidlo je založené na strednodobom ciele, ktorý by verejné financie Slovenska mali plniť, resp. sa k nemu rýchlo približovať. Za vyhodnotenie jeho plnenia je zodpovedné ministerstvo financií (MF SR), ktoré dvakrát ročne – do 30. júna a 30. novembra – zverejňuje svoje hodnotenie. Následne Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) poskytuje svoje nezávislé hodnotenie. V súlade so zásadami zverejnenými Európskou komisiou¹ MF SR potom zverejní svoje stanovisko k hodnoteniu RRZ.

RRZ pripravila prvé hodnotenie plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2020, ktoré vychádza z údajov aprílovej notifikácie deficitu a dlhu Eurostatu zostaveného v metodike ESA2010². Obsahuje aj stanovisko reagujúce na hodnotenie publikované MF SR³ dňa 30. júna 2021, ako aj doplňujúce stanovisko k ukončeniu výnimočných okolností⁴, ktoré schválila vláda dňa 30. júna 2021.

Postup hodnotenia zo strany RRZ vychádza zo zverejnenej metodiky⁵ a postup výpočtu jednotlivých ukazovateľov zostal v porovnaní s minulým hodnotením z decembra 2020 nezmenený. Spôsob hodnotenia zo strany RRZ ovplyvnilo to, že vláda 24. júna 2020 vyhlásila na návrh MF SR a po stanovisku RRZ výnimočné okolnosti, keďže slovenskú ekonomiku ovplyvnila pandémia koronavírusu. Počas výnimočných okolností sa korekčný mechanizmus, ktorý bol spustený v januári 2020, neuplatňuje a takisto vzhľadom na pandémiou ovplyvnený stav verejných financií nie je opodstatnené vyhodnocovanie smerovania k vyrovnanému rozpočtu. Z toho dôvodu **RRZ v aktuálnom hodnotení vyčíslila príslušné ukazovatele za rok 2020 bez porovnania voči trajektórii vedúcej k splneniu pravidla o vyrovnanom rozpočte⁶.**

Keďže na základe zlepšujúcej sa ekonomickej situácie vláda rozhodla o ukončení výnimočných okolností k 30. júnu 2021, **smerovanie k vyrovnanému rozpočtu by sa opätovne malo vyhodnocovať od roku 2022⁷, pričom východiskovým rokom hodnotenia by sa mal stať skončený rok 2021.**

¹ [Communication from the Commission: Common principles on national fiscal correction mechanisms](#) z 20. júna 2012. Princíp „dodržuj alebo vysvetľuj“ z anglického „comply or explain“.

² Popis metodiky ESA2010 vrátane sprievodných dokumentov je zverejnený na stránke [Eurostatu](#).

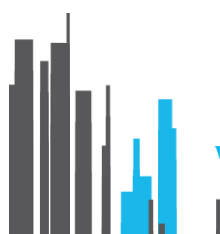
³ Popis pravidla o vyrovnanom rozpočte a úlohy jednotlivých inštitúcií sú uvedené v prílohe č. 1.

⁴ RRZ v zmysle zákona zverejnila aj stanovisko k návrhu MF SR k ukončeniu výnimočných okolností. Keďže schválené uznesenie vlády obsahovalo aj dodatočné informácie (o neuplatnení korekčného mechanizmu po ukončení výnimočných okolností), ktoré neboli súčasťou návrhu MF SR, ku ktorému sa RRZ vyjadrovala, RRZ považuje za potrebné doplniť svoje stanovisko.

⁵ RRZ, [Metodika hodnotenia pravidla o vyrovnanom rozpočte](#), verzia 1, december 2019.

⁶ Časti 1.1 až 1.3 popisujú stav a vývoj ukazovateľov v roku 2019 a 2020, t.j. úrovne štrukturálneho salda, zmeny štrukturálneho salda a upravených výdavkov očistených o diskrečionárne zmeny v príjmoch bez vyhodnotenia toho, či verejné financie smerujú k strednodobému cieľu a či nedošlo k výraznej odchýlke.

⁷ Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy stanovuje, že rozpočet verejnej správy má byť vyrovnaný alebo prebytkový, čo je splnené aj pri maximálnej hodnote štrukturálneho deficitu vo výške 0,5 % HDP. Vláda sa v Programe stability na roky 2021-2024 zaviazala splniť nový, prísnejší strednodobý rozpočtový cieľ v podobe štrukturálneho prebytku vo výške 0,5 % HDP najneskôr v roku 2028.

1.1 Štrukturálne saldo

Štrukturálny deficit v roku 2020 dosiahol úroveň 3,8 % HDP a oproti roku 2019 sa zhoršil o 1,6 % HDP. V roku 2020 došlo k výraznému zvýšeniu deficitu verejnej správy najmä vplyvom pandémie koronavírusu. Pandémia viedla k výrazne nižšej výkonnosti ekonomiky, čo sa negatívne prejavilo v príjmoch verejnej správy a vyžiadala si nákladné jednorazové protipandemické výdavky na podporu ekonomiky. K zhoršeniu štrukturálneho salda prispeli opatrenia trvalo zvyšujúce výdavky, ako napríklad valorizácia miezd v štátnej správe, zvýšenie rodičovského príspevku a vianočného príspevku k dôchodkom.

Tab 1: Štrukturálne saldo (ESA2010, % HDP)

	2019	2020
1. Saldo verejnej správy	-1,3	-6,1
2. Cyklická zložka	0,8	-0,4
3. Jednorazové efekty	0,0	-1,9
4. Štrukturálne saldo (1-2-3)	-2,2	-3,8
5. Zmena štrukturálneho salda	-	-1,6
<i>p.m. produkčná medzera</i>	2,0	-3,1

Zdroj: RRZ

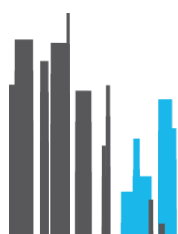
1.2 Vývoj upravených výdavkov

Upravené reálne výdavky v roku 2020 rástli výrazne rýchlejšie ako potenciál ekonomiky, čím prispeli k zhoršeniu štrukturálneho salda o 1,6 % HDP. Výdavky verejnej správy by v roku 2020 rástli rýchlejšie aj keby potenciálny rast ekonomiky⁸ nebol ovplyvnený pandemiou. Rast výdavkov bol spôsobený najmä výdavkami štátneho rozpočtu (valorizácia miezd zamestnancov vo výške 10 %, obstaranie materiálu v rezorte obrany), vyššími výdavkami na zdravotníctvo (horšie hospodárenie zdravotníckych zariadení), ale aj vyššími sociálnymi dávkami a transfermi (zvýšenie rodičovského príspevku a vianočného príspevku k dôchodkom).

Tab 2: Výdavkové pravidlo (ESA2010, mil. eur)

	2019	2020	zdroj
1. Celkové výdavky	40 066	43 719	Eurostat, T200*: TE
2. Úrokové náklady	1 163	1 134	Eurostat, T200: D41
3. Výdavky na EÚ programy plne kryté príjmami z fondov EÚ	891	931	RRZ (odhad)
- z toho: kapitálové výdavky na EÚ programy	587	574	RRZ (odhad)
4. Tvorba hrubého fixného kapitálu (bez EÚ výdavkov)	2 767	2 618	RRZ (odhad)
5. Tvorba hrubého fixného kapitálu (bez EÚ výdavkov, priemer za t-3 až t)	2 506	2 598	RRZ (odhad)

⁸ Priemerné tempo rastu potenciálu ekonomiky Slovenska podľa odhadov RRZ dosahovalo v rokoch 2011 až 2020 2,2 %. Voči priemernému tempu rastu ekonomiky by vplyv odchýlky rastu výdavkov v roku 2020 dosiahol 1,1 % HDP.

6. Cyklické výdavky (dávka v nezamestnanosti, dôchodky)	57	105	RRZ (odhad)
7. Jednorazové výdavky	6	1 345	RRZ (odhad)
8. Primárny výdavkový agregát (1-2-3-4+5-6-7)	37 689	40 183	
9. Medziročná Δ primárneho výdavkového agregátu ($8t-8t-1$)	-	2 494	
10. Δ v príjmoch z titulu diskrecionárnych opatrení a metodiky vykazovania národných účtov	-	-312	MF SR, RRZ: Príloha 2
11. Nom. rast agregátu výdavkov očisteného o Δ príjmov ($((9t-10t)/8t-1)$)	-	7,4	
12. Medziročná zmena deflátoru HDP	-	2,4	Eurostat
13. Reálny rast agregátu výdavkov očisteného o zmenu príjmov ($11-12$)	-	5,0	
14. Miera potenciálneho rastu HDP	-	1,1	RRZ (odhad)
15. Vplyv rastu výdavkov na saldo v danom roku ($14t-13t$)*$8_{t-1}/HDP_t$	-	-1,6	
<i>p.m. Tvorba hrubého fixného kapitálu</i>	3 354	3 193	

* T₂₀₀ predstavuje štandardizovanú tabuľku príjmov a výdavkov verejnej správy, ktorú zverejňuje Eurostat. Jednotlivé zložky príjmov a výdavkov sú označené prostredníctvom ESA kódov. TE predstavuje celkové výdavky, D₄ úrokové náklady a P_{51G} tvorbu hrubého fixného kapitálu. Zdroj: RRZ, Eurostat, MF SR

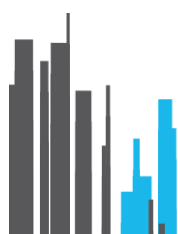
1.3 Dodatočné faktory

Štrukturálne saldo sa v roku 2020 medziročne zhoršilo o 1,6 % HDP. Štandardne sa pri hodnotení zmeny štrukturálneho salda v danom roku zohľadňujú aj **dodatočné faktory**, po zohľadnení ktorých sa **medziročné zhoršenie znížilo na 0,4 % HDP**:

- Zmenu štrukturálneho salda v jednotlivých rokoch môžu ovplyvniť aj **položky, ktorých vplyvy sú z dlhodobého hľadiska neutrálne**⁹ (II. pilier dôchodkového systému a odvody finančných inštitúcií¹⁰). V roku 2020 išlo najmä o postupné zvyšovanie odvodov do II. piliera dôchodkového systému, ktoré prispelo k zhoršeniu štrukturálneho salda o 0,05 % HDP v porovnaní s rokom 2019.
- **Úrokové náklady** sú do veľkej miery ovplyvnené minulými rozhodnutiami vlády a vývojom na finančných trhoch, zohľadnenie ich vplyvu pri zmene štrukturálneho salda môže poskytovať presnejší obraz o aktuálnej fiškálnej politike. V roku 2020 boli úrokové náklady na úrovni roka 2019, a tak neovplyvnili zmenu štrukturálneho salda v roku 2020.

⁹ Napríklad ak zlepšenie štrukturálneho salda v súčasnosti povedie k jeho zhoršeniu v budúcnosti.

¹⁰ Ide o odvody do štátnych finančných aktív, Fondu ochrany vkladov a Garančného fondu investícií. Fond ochrany vkladov a Garančný fond investícií boli ako inštitucionálne jednotky preraďované do sektora verejnej správy v notifikácii v apríli 2018.

- K zhoršeniu štrukturálneho salda prispel aj **neočakávaný výpadok príjmov**¹¹. Ide o daňové príjmy pod úrovňou rozpočtovaných hodnôt¹² v roku 2020. Negatívny vplyv neočakávaného výpadku príjmov na štrukturálne saldo dosiahol podľa RRZ 1,13 % HDP¹³.

Tab 3: Štrukturálne saldo po zohľadnení dodatočných faktorov (ESA2010, medziročná zmena, % HDP)

	2020
1. Zmena štrukturálneho salda	-1,59
2. Zmeny v opatreniach bez vplyvu na dlhodobú udržateľnosť	-0,05
3. Zmeny v úrokových nákladoch	0,00
4. Neočakávaný výpadok príjmov	-1,13
5. Zmena štrukturálneho salda vrátane dodatočných faktorov (1-2-3-4)	-0,41

Pozn.: Rozdiely pri sčítavaní/odčítavaní vznikajú v tabuľke z dôvodu zaokrúhľovania.

Zdroj: RRZ

Upravené výdavky sa v roku 2020 zvýšili v porovnaní s rokom 2019 o 5,0 %, pričom potenciálny rast ekonomiky dosiahol 1,1 %. Nadmerný rast výdavkov prispel k zhoršeniu salda o 1,6 % HDP. Po zohľadnení troch nižšie uvedených dodatočných faktorov sa **negatívny vplyv nadmerného rastu výdavkov na saldo mierne znížil na 1,2 % HDP**:

- **Opatrenia bez vplyvu na dlhodobú udržateľnosť** ovplyvňujú okrem štrukturálneho salda aj vývoj upravených výdavkov. Tieto opatrenia¹⁴ mali najmä vplyvom pokračujúceho zvyšovania sadzby odvodu do II. piliera dôchodkového systému mierne negatívny vplyv na príjmy (0,05 % HDP). Keďže v dlhodobom horizonte budú sprevádzané aj nižšími verejnými výdavkami, nemal by výpadok príjmov spôsobený legislatívnou zmenou ovplyvňovať hodnotenie aktuálneho tempa rastu výdavkov.
- Vývoj upravených výdavkov bol negatívne ovplyvnený nárastom **výdavkov na spolufinancovanie** v roku 2020 oproti roku 2019. Keďže nárast čerpania prostriedkov z fondov EÚ vedie aj k nárastu daňových príjmov, vyššie výdavky na spolufinancovanie boli sprevádzané vyššími daňovými príjmami¹⁵. S cieľom zabezpečiť neutrálny vplyv spolufinancovania aj vo vývoji upravených výdavkov (podobne ako v prípade

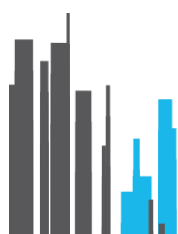
¹¹ Neočakávané príjmy resp. výpadky príjmov by mali byť zohľadnené pri hodnotení plnenia požiadavky zlepšovania štrukturálneho salda smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu v rámci preventívnej časti Paktu stability a rastu (článok 5, odsek 1 [Nariadenia Rady č. 1466/97 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácií v znení neskorších úprav](#)).

¹² Po zohľadnení vplyvu hospodárskeho cyklu, vyšších príjmov v dôsledku rýchlejšieho čerpania prostriedkov z fondov EÚ a nerozpočtovaných príjmov z lepšieho výberu DPH.

¹³ Údaje použité pri odhade neočakávaných príjmov sú uvedené v prílohe č. 3. Pri odhade veľkosti neočakávaných príjmov za viaceré roky sa individuálne posudzuje každý rok. V ekonomicky priaznivých časoch ide o menej prísny prístup k odhadu v porovnaní so situáciou, ak by sa veľkosť neočakávaných príjmov odhadovala voči predpokladom viacročného rozpočtu vo východiskovom roku hodnotenia.

¹⁴ Zoznam opatrení je uvedený v prílohe č. 2.

¹⁵ RRZ v správe o [Hodnotení návrhu rozpočtu na roky 2015 až 2017](#) z novembra 2014, príloha č. 2, odhadla, že jedno euro vynaložené na spolufinancovanie je spojené s približne jedným eurom dodatočných daňových príjmov. Z dôvodu približne neutrálneho vplyvu čerpania prostriedkov EÚ na saldo verejnej správy, RRZ považuje zmenu výdavkov na spolufinancovanie za relevantný faktor pri vysvetľovaní zmien v upravených výdavkoch, ale nie pri štrukturálnom salde.

štrukturálneho salda), RRZ zohľadnila vplyv vyšších daňových príjmov z dôvodu rýchlejšieho čerpania fondov EÚ vo výške 0,1 % HDP¹⁶.

- Ďalším relevantným faktorom, ktorý nie je zohľadnený v základnom hodnotení vo výpočte upravených výdavkov, je **zmena efektívnosti výberu daní**. Vláda uskutočnila viaceré opatrenia najmä v oblasti DPH (napríklad zavedenie online napojenia pokladníc na portál finančnej správy - e-Kasa), ktorých cieľom bolo zvýšiť výber daní. Vplyvy takýchto opatrení je náročné kvantifikovať, keďže ich nie je možné jednoznačne priradiť k zmenám v správaní daňovníkov a vo veľkej miere môžu byť ovplyvnené cyklickým vývojom ekonomiky¹⁷. RRZ ich preto zohľadňuje ako dodatočný faktor. Lepší výber DPH viedol¹⁸ v roku 2020 k nárastu cyklicky očistených príjmov oproti roku 2019 o 0,22 % HDP.

Tab 4: Výdavkové pravidlo po zohľadnení dodatočných faktorov (ESA2010, % HDP)

	2020
1. Reálny rast agregátu výdavkov očisteného o zmenu príjmov (%)	4,96
2. Tempo rastu potenciálneho HDP (%)	1,09
3. Rozdiel rastu výdavkov voči rastu potenciálneho HDP (vplyv na saldo)*	-1,59
4. Opatrenia bez vplyvu na dlhodobú udržateľnosť	0,05
5. Medziročná zmena výdavkov na spolufinancovanie	0,10
6. Medziročná zmena zvýšenia efektívnosti výberu DPH	0,22
7. Vplyv rastu výdavkov po zohľadnení dodatočných faktorov (3+4+5+6)*	-1,22

* Záporné hodnoty znamenajú, že výdavky rástli rýchlejšie ako potenciálny HDP a prispievali k zhoršovaniu štrukturálneho salda.

Zdroj: RRZ

1.4 Výhľad v strednodobom horizonte

Vzhľadom na ukončenie výnimočných okolností a skutočnosť, že si vláda v programe stability na roky 2021-2024 stanovila strednodobý rozpočtový cieľ v podobe štrukturálneho prebytku 0,5 % HDP, ktorý by mala dosiahnuť do roku 2028, súčasťou hodnotenia RRZ je aj pohľad na vývoj verejných financií v strednodobom horizonte.

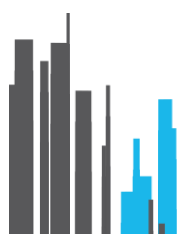
RRZ v súčasnosti odhaduje¹⁹, že vplyvom existujúceho nastavenia verejných financií a pri aktuálnej makroekonomickej prognóze Výboru pre makroekonomické prognózy z júna 2021 by

¹⁶ Výdavky na spolufinancovanie sa v roku 2020 medziročne zvýšili o 0,09 % HDP. Vplyv ukazovateľa upravených výdavkov na saldo však kvôli priemerovaniu verejných investícií (vrátane tých, ktoré sú vynaložené na spolufinancovanie EÚ fondov) dosiahol 0,10 % HDP. Údaje použité pri výpočte sú uvedené v prílohe č. 3.

¹⁷ Elasticity daní vzhľadom na svoju makroekonomickú základňu kolíšu v čase v závislosti od cyklického vývoja ekonomiky. Keďže používané postupy očistenia salda verejnej správy o vplyv hospodárskeho cyklu uvažujú s konštantnou dlhodobou elasticitou, vplyv hospodárskeho cyklu môže byť v skutočnosti významnejší. Odhadované zvyšovanie efektívnej daňovej sadzby preto nemusí odzrkadľovať len trvalé zlepšenie výberu daní.

¹⁸ Ide o odhad RRZ na základe údajov vyžiadaných od MF SR, pričom postup odhadu sa voči predchádzajúcemu hodnoteniu nezmenil. V porovnaní s odhadom MF SR použitým v rámci diskrečných príjmových opatrení je odlišný najmä v dôsledku zohľadnenia vplyvu hospodárskeho cyklu.

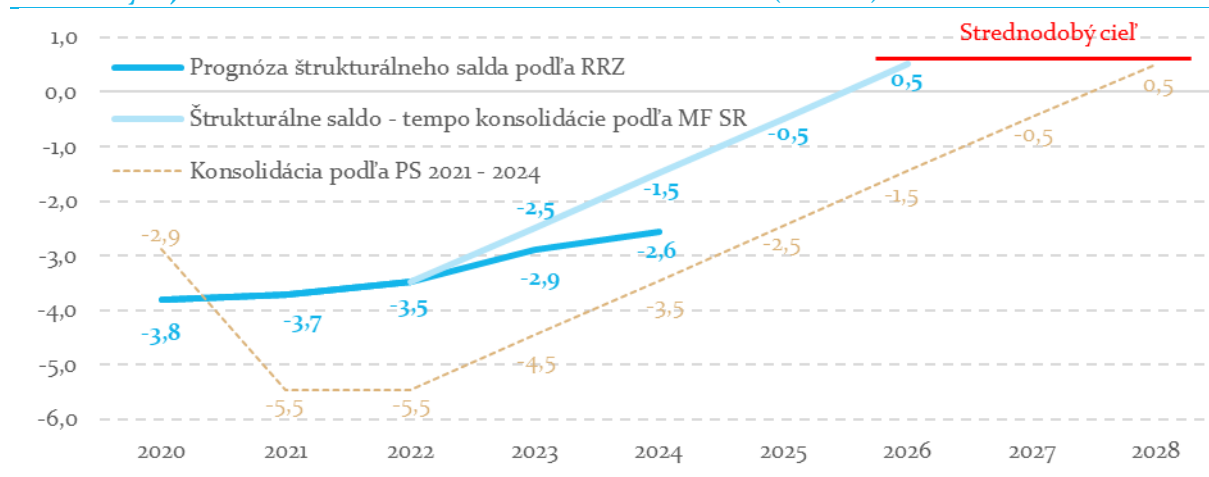
¹⁹ RRZ, [Aktualizácia strednodobého fiškálneho výhľadu](#), júl 2021

sa štrukturálny deficit mal postupne automaticky znižovať z 3,8 % HDP v roku 2020 na 2,6 % HDP v roku 2024 (graf 1). Pri hodnotení plnenia pravidla v budúcnosti bude prirodzene použitý dosiahnutý deficit v roku 2021. **Preto je v súčasnosti správne aplikovať zverejnenú konsolidačnú trajektóriu vychádzajúcu z aktualizovaného odhadu deficitu za rok 2021 ako počiatočného bodu.** A teda ak by sme na vývoj po roku 2022 použili rovnaké predpoklady, s akými uvažuje vláda v programe stability (zlepšovanie štrukturálneho salda o 1 % HDP ročne až do roku splnenia cieľa), tak minimálna požiadavka pravidla o vyrovnanom rozpočte by mala byť splnená v roku 2025. **Štrukturálny prebytok vo výške 0,5 % HDP, čo je novým strednodobým cieľom vlády, by mal byť dosiahnutý v roku 2026,** teda o dva roky skôr ako plánovala vláda v programe stability. Dôvodom tohto dvojročného posunu je odlišná východisková pozícia deficitu v roku 2021, kedy vláda predpokladala štrukturálny deficit vo výške 5,5 % HDP, kým podľa aktuálnejších odhadov RRZ by mohol dosiahnuť 3,7 % HDP.

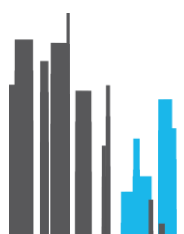
Vyrovnaný rozpočet je možné pri tempe konsolidácie stanovenej vládou dosiahnuť skôr ako plánuje vláda v programe stability. Je to aj v dôsledku zlepšujúcej sa ekonomickej situácie, ktorá sa premieťa do zvyšovania odhadu daňových príjmov v strednodobom horizonte²⁰. V prípade naplnenia výrazne nižšieho deficitu za rok 2021 (t.j. pokračujúceho zlepšovania ekonomickej situácie a absencie významných negatívnych efektov tretej vlny pandémie na ekonomiku Slovenska) by preto vláda mala aplikovať svoje konsolidačné plány podľa trajektórie „Štrukturálne saldo – tempo konsolidácie podľa MF SR“ v grafe 1, keďže na základe toho bude ex-post hodnotená.

Graf 1: Vývoj štrukturálneho salda VS v rokoch 2020 až 2028 (% HDP)

Zdroj: RRZ, MF SR

²⁰ V aktualizovanej prognóze Výboru pre daňové prognózy z júna 2021 došlo k zvýšeniu odhadu daňových príjmov v porovnaní s programom stability o 1072 mil. eur (1,1 % HDP) v roku 2021, o 567 mil. eur (0,5 % HDP) v roku 2022, o 576 mil. eur (0,5 % HDP) v roku 2023 a o 708 mil. eur (0,6 % HDP) v roku 2024.

2. Stanovisko k hodnoteniu ministerstva financií

MF SR dňa 30. júna 2021 zverejnilo vyhodnotenie plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2020²¹. Popisuje v ňom vývoj štrukturálneho salda a upravených výdavkov v roku 2020. Keďže v roku 2020 platili výnimočné okolnosti, počas ktorých sa korekčný mechanizmus pravidla o vyrovnanom rozpočte neuplatňuje, MF SR nevyhodnocovalo odchýlky v jednotlivých ukazovateľoch od vyrovnaného rozpočtu resp. od smerovania k nemu. **Prístup MF SR aj RRZ k hodnoteniu roku 2020 bol rovnaký.**

Hodnotené ukazovatele pravidla o vyrovnanom rozpočte v roku 2020, t.j. štrukturálne saldo, zmena štrukturálneho salda a rast upravených výdavkov dosahujú na základe prepočtov MF SR a RRZ porovnateľné výsledky. V štrukturálnom salde sa pod mierne číselné rozdiely (0,2 % HDP) podpisujú rozdiely v cyklickej zložke a zohľadnených jednorazových vplyvoch, v prípade výdavkového pravidla je rozdiel vo výške 0,1 % HDP vo vyčíslenom vplyve na saldo VS (tabuľka 5) spôsobený najmä odlišným odhadom rastu potenciálneho HDP:

- RRZ pri odhade produkčnej medzery, resp. potenciálneho produktu berie do úvahy okrem prognózy MF SR aj prognózy iných inštitúcií (Národná banka Slovenska, Európska komisia).
- V prípade jednorazových vplyvov RRZ nad rámec daňových a výdavkových opatrení spojených s pandemiou odhadla aj jednorazové výpadky tržieb vybraných subjektov verejnej správy, ako aj úsporu vo výdavkoch na zdravotnú starostlivosť z dôvodu nerealizovania niektorých nepandemických výkonov (rozdiely sú uvedené v prílohe 1).

Tab 5: Porovnanie hodnotenia roku 2020 medzi RRZ a MF SR (ESA2010, % HDP)

	RRZ	MF SR	rozdiel
Štrukturálne saldo VS v roku 2020			
Saldo VS	-6,1	-6,1	0,0
Cyklická zložka	-0,4	-0,3	-0,1
Jednorazové efekty	-1,9	-1,8	-0,1
Štrukturálne saldo	-3,8	-4,0	0,2
Zmena štrukturálneho salda v roku 2020	-1,6	-2,0	0,4
Rast upravených výdavkov v roku 2020			
Rast agregátu výdavkov očistený o príjmové opatrenia	5,0	4,9	0,1
Miera rastu potenciálneho HDP	1,1	0,7	0,4
Vplyv rastu výdavkov na saldo v danom roku	-1,6	-1,7*	0,1

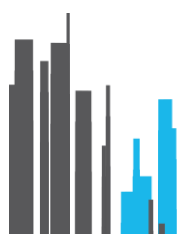
* prepočet RRZ

Zdroj: RRZ, MF SR

Hodnotenie MF SR sa vzhľadom na výnimočné okolnosti zameralo len na výpočet uvedených ukazovateľov bez zohľadnenia dodatočných faktorov. RRZ v rámci dodatočných faktorov zohľadnila aj odhad zmeny výberu DPH v roku 2020, ktorý MF SR zahŕňa do výpočtu ukazovateľa upravených výdavkov²².

²¹ MF SR, [Plnenie pravidla vyrovnaného rozpočtu za rok 2020](#), jún 2021.

²² MF SR od hodnotenia roku 2017 pravidelne zaraďuje medzi diskrečionárne príjmové opatrenia odhad vplyvu lepšieho/horšieho výberu DPH. Od posledného hodnotenia RRZ v decembri 2020 nedošlo v odhade k žiadnej

3. Stanovisko k neuplatneniu korekčného mechanizmu

Vláda SR dňa 30. júna 2021 schválila na návrh MF SR a po posúdení RRZ²³ **ukončenie výnimočných okolností k 30. júnu 2021**. Dôvodom bolo to, že Výbor pre makroekonomické prognózy vo svojej prognóze zo dňa 17. marca 2021 potvrdil hospodárske oživenie ekonomiky SR v roku 2021 s odhadovaným medziročným rastom na úrovni 3,3 %.

Súčasťou schváleného uznesenia vlády k návrhu na ukončenie výnimočných okolností bolo aj to, aby sa korekčný mechanizmus, vzhľadom na neuplatňovanie pravidiel Paktu stability a rastu do konca roku 2022, neuplatňoval ani v rokoch 2021 a 2022.

RRZ v rozhodnutí vlády neuplatniť korekčný mechanizmus v roku 2022 vníma viacero sporných vecí, na základe ktorých vznikajú pochybnosti o súlade postupu vlády s pravidlom vyrovnaného rozpočtu a princípmi korekčných mechanizmov:

- Pri ukončení výnimočných okolností sa podľa RRZ vláda na návrh MF SR odklonila od všeobecnej únikovej klauzuly vyhlásenej Európskou komisiou (EK), keďže schválila skoršie ukončenie výnimočných okolností ako v súčasnosti predpokladá EK²⁴. Zároveň platí, že povinnosť uplatňovať korekčný mechanizmus sa nevzťahuje na obdobie trvania výnimočných okolností²⁵. Z tohto dôvodu **nie je dostatočne odôvodnené, prečo MF SR navrhlo neuplatnenie korekčného mechanizmu aj po ukončení výnimočných okolností.**
- **MF SR nemá zákonnú kompetenciu navrhnúť vláde²⁶ neuplatnenie korekčného mechanizmu.** Vláda môže rozhodnúť o neuplatnení korekčného mechanizmu²⁷, ale až po tom, ako jej korekčný mechanizmus navrhne MF SR. V takom prípade je vláda povinná rozhodnutie o neuplatnení korekčného mechanizmu písomne odôvodniť Národnej rade SR.
- **Uznesenie vlády²⁸ sa odvoláva na rozhodnutie EK z 2. júna 2021 o predĺžení všeobecnej únikovej klauzuly Paktu stability a rastu do konca roku 2022.** V podkladovom dokumente EK len zverejnila, že sa úniková klauzula ukončí

kvalitatívnej zmene. Naďalej pretrváva vysoká miera neistoty odhadu, preto RRZ nemení svoj doterajší prístup a vplyv lepšieho výberu DPH zohľadňuje v rámci dodatočných faktorov.

²³ RRZ, [Stanovisko RRZ k návrhu MF SR na ukončenie výnimočných okolností](#), jún 2021.

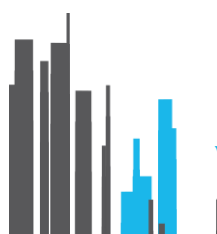
²⁴ EK v súčasnosti očakáva ukončenie všeobecnej únikovej klauzuly k začiatku roku 2023 (European Commission, [Economic policy coordination in 2021: overcoming COVID-19, supporting the recovery and modernising our economy](#), zverejnené 2. júna 2021). Ukončením výnimočných okolností zo strany vlády by sa podľa RRZ mali opätovne začať uplatňovať ustanovenia pravidla vyžadujúce smerovanie k vyrovnanému rozpočtu, napriek tomu, že na úrovni EÚ sa pravidlá Paktu stability a rastu do konca roku 2022 neuplatnia. Vláda na návrh MF SR môže schváliť skoršie uplatnenie pravidiel na Slovensku ako začnú platiť v celej EÚ. Podobná situácia nastala aj v novembri 2019, kedy MF SR identifikovalo výraznú odchýlku na základe výsledkov hospodárenia v roku 2018 a navrhlo vláde spustenie korekčného mechanizmu, pričom Rada Európskej únie výraznú odchýlku za rok 2018 nekonštatovala.

²⁵ §30a, ods. 3, prvá veta zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Tento princíp je aj súčasťou zásady č. 6 [Spoločných zásad pre vnútroštátne fiškálne korekčné mechanizmy](#) zverejnených EK 20. júna 2012.

²⁶ Návrh MF SR bol súčasťou predkladacej správy [Návrhu na ukončenie výnimočných okolností](#): „Ministerstvo financií SR zároveň navrhuje pokračovanie neuplatnenia korekčného mechanizmu do konca roku 2022.“

²⁷ Podľa §30a, ods. 2 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

²⁸ Ide o [uznesenie vlády č. 388/2021](#) z 30. júna 2021.

pravdepodobne k začiatku roku 2023. Nešlo o žiadny formálny krok zo strany EK, keďže všeobecná úniková klauzula bola vyhlásená v marci 2020²⁹ bez udania dĺžky jej trvania a ďalší krok by mal spočívať v jej ukončení. Táto informácia bola zároveň známa už v čase návrhu MF SR na ukončenie výnimočných okolností, ktorý posudzovala RRZ a ktorý zmienku o neuplatňovaní korekčného mechanizmu do roku 2022 neobsahoval.

- **Posúdenie návrhu na neuplatnenie korekčného mechanizmu nebolo predmetom stanoviska RRZ, keďže nebol súčasťou materiálu MF SR, ku ktorému sa RRZ vyjadrovala³⁰. Zákon jednoznačne stanovuje, že RRZ posudzuje aj neuplatňovanie korekčného mechanizmu³¹. Z toho dôvodu je stanovisko RRZ súčasťou tohto materiálu.**

Za predpokladu, že sa vláda rozhodla skorším ukončením výnimočných okolností odchyliť od prístupu Európskej komisie, RRZ sa domnieva, že bezprostredne po ich ukončení malo MF SR navrhnúť korekčný mechanizmus. Korekčný mechanizmus by mal spočívať v stanovení limitu verejných výdavkov od roku 2022 na celé obdobie korekcie³². Zohľadňoval by pritom vládou stanovenú trajektóriu zlepšovania štrukturálneho salda a splnenie strednodobého rozpočtového cieľa, vychádzajúceho z aktualizovaného odhadu štrukturálneho deficitu pre rok 2021, ktorý RRZ v súčasnosti odhaduje na úrovni 3,7 % HDP. RRZ by vzhľadom na priaznivý ekonomický vývoj preferovala začatie konsolidácie od roku 2022³³. Ukončenie výnimočných okolností bez následného predloženia návrhu na spustenie korekčného mechanizmu zo strany MF SR je podľa RRZ v rozpore s pravidlom vyrovnaného rozpočtu a princípmi korekčných mechanizmov, keďže povinnosť neuplatňovať korekčný mechanizmus sa vzťahuje iba na obdobie trvania výnimočných okolností, ktoré sa ukončili k 30. júnu 2021³⁴. Neuplatňovanie korekčného mechanizmu v období po skončení výnimočných okolností nie je vzhľadom na stav verejných financií opodstatnené.

Potreba včasného spustenia korekčného mechanizmu je o to naliehavejšia, že korekčný mechanizmus bol prvýkrát spustený v januári 2020 na korekciu identifikovanej výraznej odchýlky (ktorá vznikla fiškálnou politikou v roku 2018) od smerovania k vyrovnanému rozpočtu a pandémie ešte prispela k zhoršeniu stavu verejných financií.

²⁹ Návrh Európskej komisie z 20. marca 2020 odsúhlasila Rada v zložení ministrov financií členských krajín EÚ (ECOFIN) dňa 23. marca 2020.

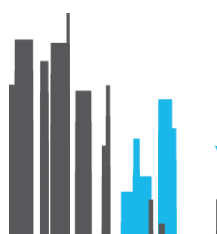
³⁰ RRZ z dokumentov [predložených na rokovanie vlády](#) posudzovala iba dokument s názvom Vlastný materiál.

³¹ Podľa §30a, ods. 4 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

³² Korekčný mechanizmus schválený vládou v januári 2020 obsahoval limit verejných výdavkov iba na rok 2020, čo malo viesť k dosiahnutiu vyrovnaného rozpočtu v roku 2020. Keďže slovenskú ekonomiku zasiahla v roku 2020 pandémie a výnimočné okolnosti, počas ktorých sa korekčný mechanizmus neuplatňuje, boli ukončené k 30. júnu 2021, opätovné spustenie korekčného mechanizmu by si vyžadovalo aktualizáciu pôvodne stanovenej korekcie. Aktualizácia by podľa RRZ mala spočívať v stanovení limitu verejných výdavkov od najbližšieho roku (2022) na viacero rokov dopredu zohľadňujúc požiadavku rýchleho smerovania k strednodobému cieľu vlády.

³³ Zákon podrobne neurčuje, ako by mali byť limity verejných výdavkov nastavené. Uvádza len to, že korekcia by mala byť primeraná veľkosti odchýlky od strednodobého cieľa, ktorá nastala. Nie je tým vylúčené začatie zlepšovania štrukturálneho salda až od roku 2023 v zmysle plánu MF SR z programu stability, ale ani skoršia konsolidácia od roku 2022, ktorú preferuje RRZ (dôvody umožňujúce skorší začiatok konsolidácie sú popísané v správe RRZ, [Strednodobý fiškálny výhľad na roky 2021 až 2024](#), jún 2021, analytický dokument, box 3, str. 23).

³⁴ Vláda môže rozhodnúť o neuplatňovaní korekčného mechanizmu, jej rozhodnutiu však musí predchádzať návrh korekčného mechanizmu zo strany MF SR.

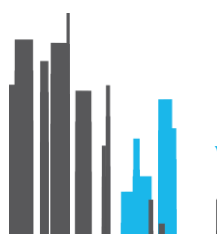

Príloha č. 1 - Jednorazové vplyvy

V tejto časti sú popísané jednorazové vplyvy, ktoré boli zohľadnené pri hodnotení plnenia pravidiel o vyrovnanom rozpočte. Jednorazové vplyvy sú mierne odlišné od tých, ktoré MF SR použilo vo svojom hodnotení.

1. **Úhrady DPH z PPP projektu R₁** – V roku 2011 bol schodok rozpočtu jednorazovo pozitívne ovplyvnený imputáciou pohľadávky voči spoločnosti Granvia v dôsledku zaplatenia DPH spojenej s PPP projektom R₁ vo výške 174 mil. eur. Nasledujúcich 30 rokov sa bude stav poskytnutého preddavku každoročne znižovať o alikvotnú časť vo výške 5,79 mil. eur. Táto suma negatívne ovplyvní schodok rozpočtu VS počas obdobia 30 rokov.
2. **Časové rozlíšenie príjmov z DPH** - Aktualizácia podľa ESA₂₀₁₀ vychádza z tzv. metódy posunutého hotovostného plnenia, kde hotovostný výnos je priradený do jednotlivých období s fixným posunom. Takýto prístup nezohľadňuje v plnej miere skutočnosť najmä v prípade nadmerných odpočtov. Daňová kontrola a s ňou súvisiace oneskorené vyplatenie nadmerných odpočtov môže výrazným spôsobom ovplyvniť aktuálny výnos DPH podľa ESA₂₀₁₀. V rokoch 2019 a 2020 tak boli pozitívne ovplyvnené príjmy z DPH sumou 42 mil. eur, resp. 33 mil. eur.
3. **Opatrenia spojené s pandémiou koronavírusu** – V prvom kvartáli roka 2020 zasiahla slovenskú ekonomiku celosvetová pandémia koronavírusu COVID-19. V snahe eliminovať negatívne efekty a podporiť ekonomiku vláda prijala balíček opatrení, pričom došlo aj k dočasnému výpadku nedaňových príjmov niektorých subjektov verejnej správy. Celkový jednorazový vplyv pandémie RRZ vyčíslila na 1 671 mil. eur.
4. **Imputácia DPH z PPP projektu D₄/R₇** – V roku 2020 bol schodok jednorazovo pozitívne ovplyvnený imputáciou pohľadávky koncesionára stavby D₄/R₇ v dôsledku zaplatenia DPH vo výške 71 mil. eur. V nasledujúcich 30 rokoch sa bude táto pohľadávka každoročne znižovať o alikvotné časti úhrady s negatívnym vplyvom na saldo VS, pričom prvá úhrada sa realizovala v roku 2020 vo výške 1,9 mil. eur. Nakoľko sa očakáva, že zvyšné časti úseku ciest D₄ a R₇ budú odovzdané v roku 2021, bude mať imputácia plynúca z tejto pohľadávky pozitívny vplyv na saldo v roku 2021 vo výške 130 mil. eur. K postupnému znižovaniu pohľadávky dôjde počas nasledujúcich 30 rokov s negatívnym vplyvom na saldo VS každoročne vo výške 4,8 mil. eur (s realizáciou prvej úhrady sa počíta v roku 2021).
5. **Rizikové záruky poskytnuté Eximbankou** - v zmysle metodiky ESA₂₀₁₀ sa poskytnuté záruky pre Kubu vo výške 173 mil. eur v dôsledku ich predpokladanej nenávratnosti zaznamenali ako kapitálový transfer v roku 2020 s negatívnym vplyvom na schodok rozpočtu verejnej správy.
6. **Odpustenie pohľadávky voči Srbsku** – Na základe rozhodnutia vlády došlo k odpusteniu časti pohľadávky voči Srbsku vo výške 15,99 mil. eur³⁵, ktoré jednorazovo zhoršilo saldo VS v roku 2020.

³⁵ V máji 2019 bola podpísaná medzivládna dohoda o urovnaní dlhu Srbskej republiky voči SR, ktorou bol odsúhlasený konečný dlh v sume 24,73 mil. USD a dohodnutý spôsob jeho vyrovnania v súlade s podmienkami tzv. „Parížskeho klubu veriteľov“ – časť uznaného dlhu (66 %) sa v roku 2020 odpustila a zvyšnú časť (7,21 mil. USD) srbská strana

Tab 6: Jednorazové vplyvy v rokoch 2019-2020 (ESA2010, mil. eur)

	2019	2020	2019	2020	2019	2020
	RRZ		MF SR		rozdiel	
- príjem/úhrada DPH z PPP projektu (Granvia)	-6	-6	-6	-6	0	0
- časové rozlíšenie príjmov DPH	42	33	-21	33	63	0
- opatrenia spojené s covid-19 na strane príjmov	-	-515	-	-92	-	-423
- opatrenia spojené s covid-19 v rámci bežných výdavkov	-	-1 148	-	-1 501	-	353
- opatrenia spojené s covid-19 v rámci investícií	-	-8	-	-	-	-8
- platba DPH koncesionára D4/R7	-	71	-	71	-	0
- úhrada DPH z PPP projektu D4/R7	-	-2	-	-	-	-2
- rizikové záruky poskytnuté Eximbankou	-	-173	-	-173	-	0
- odpustenie pohľadávky voči Srbsku	-	-16	-	-	-	-16
CELKOVO	36	-1 764	-27	-1 668	63	-96
(% HDP)	0,0	-1,9	0,0	-1,8	0,1	-0,1

Zdroj: RRZ, MF SR

uhradila jednorazovo v hotovosti vo februári 2020 (podľa vtedy aktuálne platného výmenného kurzu). Dlh vznikol ešte začiatkom 90. rokov minulého storočia ako zostatok na clearingovom účte medzi Juhoslovenskou socialistickou federatívnou republikou a Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou.

Príloha č. 2 - Diskrecionárne opatrenia a metodické vplyvy

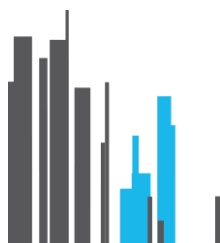
Údaje potrebné na výpočet výdavkového pravidla a rastu upravených výdavkov sú z oficiálnych štatistík Eurostatu a z odhadov RRZ (potenciálny produkt, vplyv hospodárskeho cyklu, diskrecionárne príjmové opatrenia, metodické vplyvy, jednorazové vplyvy a výdavky na spoločné projekty financované z rozpočtu EÚ), ktoré sú doplnené o odhady MF SR.

Diskrecionárne príjmové opatrenia sa v prípade daní preberajú z odhadov MF SR, ktoré sú súčasťou príslušnej prognózy Výboru pre daňové prognózy. Ostatné opatrenia týkajúce sa nedaňových príjmov odhaduje RRZ na základe svojho scenára nezmenených politík.

Nasledujúca tabuľka obsahuje zoznam príjmových diskrecionárnych opatrení za roky 2019 až 2020, ktorých dodatočná zmena predstavovala vstupný údaj pre výpočet vývoja upravených výdavkov.

Tab 7: Diskrecionárne príjmové opatrenia a metodické vplyvy (ESA2010, tis. eur)

	celkový vplyv		dodatočný vplyv
	2019	2020	2020
1. Diskrecionárne opatrenia*	-91 091	-445 851	-354 760
Zrušenie odvodu z neživotného poistenia (okrem PZP)	7 142	0	-7 142
Zvyšovanie odvodu do II. piliera dôchodkového systému**	-101 184	-150 184	-49 000
Zmeny v zdaňovaní 13. a 14. platu	-31 705	-20 605	11 100
Oslobodenie príjmov z predaja akcií a obchodných podielov	-5 300	-28 078	-22 778
Navýšenie bankového odvodu od 1.1.2020	-	1 000	1 000
Zavedenie licencií v hazarde	3 600	6 600	3 000
Zavedenie spotrebnej dane z poistného	65 190	78 036	12 846
Poplatok za uloženie odpadu	3 683	9 206	5 523
Oslobodenie nepeňažného benefitu pre zamestnanca na ubytovanie	-15 742	-9 342	6 400
Nová odpisová skupina pre elektromobily	-6 775	-16 697	-9 922
Zvýšenie odpočtu R&D na 150 % od 2019 a 200 % od 2020	-10 000	-12 000	-2 000
Zvýšenie nepeňažného benefitu pre zamestnanca na ubytovanie na 100 eur mesačne	-	-6 228	-6 228
Zvýšenie NČZD na 21-násobok ŽM	-	-112 000	-112 000
15 % sadzba DPPO pre firmy s obratom do 100 tis. eur, 21 % pre ostatných	-	-41 654	-41 654
Znížená sadzba SZČO na 15 % pre obrat do 100 tis. eur	-	-19 500	-19 500
Znížená sadzba DPH na ďalšie vybrané potraviny	-	-81 000	-81 000
Znížená sadzba DPH na printové médiá (len denníky)	-	-6 456	-6 456
Zrušenie koncesionárskych poplatkov pre dôchodcov a pre poberateľov DHN	-	-7 966	-7 966
Zavedenie športových poukazov	-	-2 387	-2 387
Opatrenia na podporu mobility práce	-	-34 000	-34 000
Zvýšenie dane z nehnuteľností	-	56 000	56 000
Zmeny v zdaňovaní motorových vozidiel	-	-28 493	-28 493

Zníženie spotreby pohonných hmôt ako nedaňového výdavku o 20 %	-	-4 500	-4 500
Zmeny v administratívnych poplatkoch v roku 2020	-	-15 604	-15 604
2. Metodické vplyvy v príjmoch (dodatocné vplyvy)			42 364
Zmeny v imputovaných sociálnych príspevkoch			35 484
Zmeny v štátom platenom poistnom:			6 880
- zdravotné poistenie			-35 752
- sociálne poistenie			42 633
- dôchodkový systém ozbrojených zložiek			0
Spolu vrátane metodických zmien (1+2)			-312 396
<i>p.m. Opatrenia bez vplyvu na dlhodobú udržateľnosť**</i>	-101 184	-149 184	-48 000

* Tabuľka neobsahuje opatrenia, ktoré majú jednorazový vplyv.

** Opatrenia bez vplyvu na dlhodobú udržateľnosť verejných financií sú modrým písmom.

Zdroj: RRZ, MF SR

Príloha č. 3 - Údaje použité pri odhade dodatočných faktorov

Neočakávané príjmy

Postup odhadu neočakávaných príjmov zostal v porovnaní s decembrom 2020 rovnaký. Odhad neočakávaných príjmov na rok 2020 vychádza z údajov za roky 2019 a 2020 notifikovaných v apríli 2021. Zároveň sa v prípade roku zaktualizoval vplyv hospodárskeho cyklu na daňové príjmy.

Tab 8: Odhad neočakávaných príjmov v roku 2020 (ESA2010, mil. eur)

	RVS 2020-2022			NT 2021/04			Neočakávané príjmy (+)/ výpadok (-)
	2019	2020	rozdiel	2019	2020	rozdiel	
	1	2	3=2-1	4	5	6=5-4	7=6-3
1. Daňové príjmy	28 619	29 599	979	28 688	28 000	-688	-1 667
- daňové príjmy a odvody (VpDP)	29 031	30 048	1 017	29 099	28 421	-678	-1 695
- 2 % na verejnoprospešný účel	-74	-78	-4	-73	-53	20	24
- daňové kredity	-338	-371	-33	-338	-368	-30	3
2. Cyklické príjmy z daní	454	200	-254	851	-253	-1 104	-850
3. Vplyv čerpania EÚ fondov*	340	408	68	296	378	82	15
4. Vplyv lepšieho výberu DPH (upravený o vplyv cyklu)	0	0	0	0	205	205	205
5. Celkový vplyv (1-2-3-4)**	27 826	28 991	1 165	27 540	27 669	129	-1037
- v % HDP	-	-	-	-	-	-	-1,13

Pozn.: RVS - rozpočet verejnej správy, NT 2021/04 - notifikácia deficitu a dlhu z apríla 2021, VpDP - Výbor pre daňové prognózy

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR, RRZ

* vo výške odhadovaných výdavkov na spolufinancovanie zahrnutých v prognóze Výboru pre makroekonomické prognózy (za predpokladu, že 1 euro spolufinancovania zvýši daňové príjmy o rovnakú sumu)

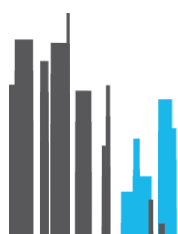
** (+) znamená neočakávané dodatočné príjmy a (-) neočakávaný výpadok príjmov

V roku 2020 došlo k neočakávanému výpadku príjmov vo výške 1,13 % HDP (tabuľka 8). Zdrojom údajov sú rozpočtované a Štatistickým úradom SR zverejnené údaje o tých daňových a odvodových príjmoch, ktoré prognózuje Výbor pre daňové prognózy. Vplyv hospodárskeho cyklu, čerpania EÚ fondov a lepšieho výberu DPH odhaduje RRZ. Podkladom sú údaje prognózované (Výborom pre makroekonomické prognózy) a skutočné údaje o čerpaní EÚ fondov a spolufinancovaní a spracované údaje z priznaní DPH.

Výdavky na spolufinancovanie

Výdavky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie v roku 2020 medziročne narástli o 82 mil. eur (0,09 % HDP). RRZ vo svojom hodnotení predpokladá, že jedno euro vynaložené na spolufinancovanie je spojené s približne jedným eurom dodatočných daňových príjmov³⁶. Pri tomto predpoklade je vplyv čerpania fondov EÚ, vrátane spolufinancovania, na štrukturálne saldo nulový.

³⁶ RRZ, [Hodnotenie návrhu rozpočtu na roky 2015 až 2017](#) z novembra 2014, príloha č. 2.

Na druhej strane, základný spôsob výpočtu vývoja upravených výdavkov zohľadňuje len zmenu výdavkov na spolufinancovanie bez zahrnutia vplyvov na daňové príjmy³⁷. Z toho dôvodu je na zabezpečenie nulového vplyvu potrebná úprava v rámci dodatočných faktorov. Vzhľadom na to, že medziročná zmena výdavkov na spolufinancovanie sa v plnej miere nepremiata do vývoja upravených výdavkov (z dôvodu priemerovania investičných výdavkov, vrátane spolufinancovania), je potrebné medziročnú zmenu výdavkov na spolufinancovanie upraviť (tabuľka 9).

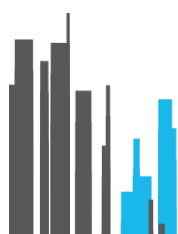
V prípade roku 2020 sa vo výpočte upravených výdavkov zohľadnil medziročný nárast výdavkov na spolufinancovanie o 91 mil. eur, čo viedlo k zhoršeniu vplyvu ukazovateľa upravených výdavkov na saldo celkovo o 0,1 % HDP. Zabezpečenie neutrálneho vplyvu na saldo si vyžaduje úpravu v rámci dodatočných faktorov, ktorá zlepší ukazovateľ o 0,1 % HDP (predpoklad dodatočných daňových príjmov v uvedenej výške).

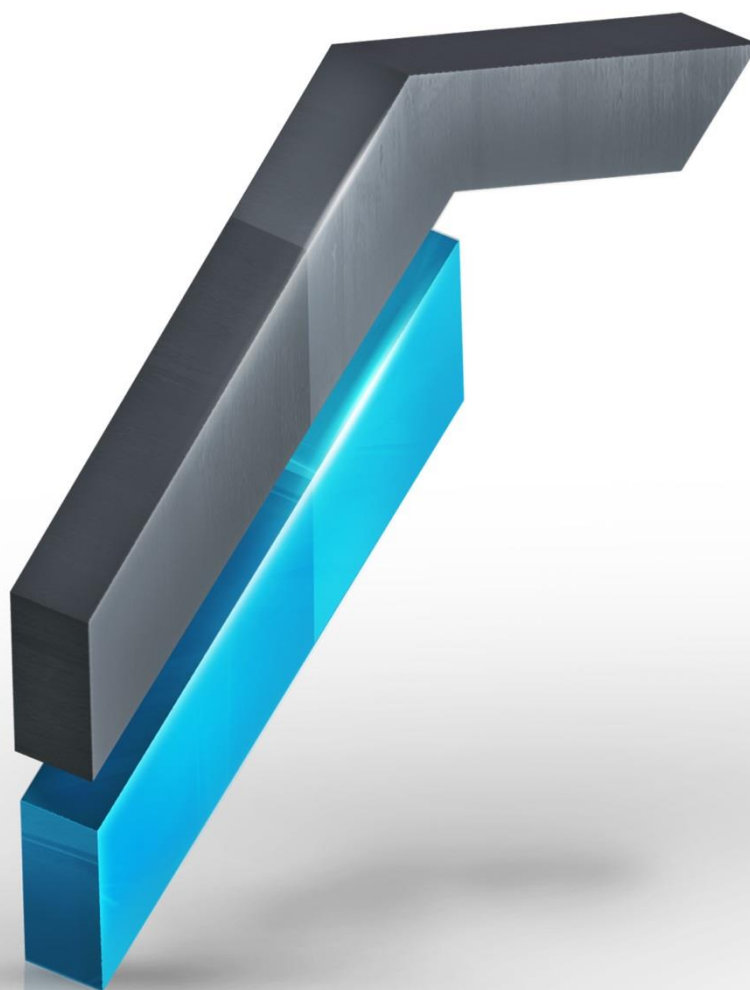
Tab 9: Výdavky na spolufinancovanie v upravených výdavkoch (mil. eur)

	2017	2018	2019	2020
1. Výdavky ŠR na spolufinancovanie (a+b)	227	311	296	378
- a. bežné výdavky a kapitálové transfery	148	186	189	275
- b. tvorba hrubého fixného kapitálu	79	126	107	103
2. Priemer výdavkov na spolufinancovanie na THFK (za roky t až t-3)			99	104
3. Spolufinancovanie v upravených výdavkoch (1.a+2)			288	379
4. Medziročná zmena výdavkov na spolufinancovanie (Δ_3)				91
- v % HDP				0,10

Zdroj: MF SR, RRZ

³⁷ Výdavkové pravidlo predpokladá tempo reálneho rastu príjmov na úrovni potenciálneho rastu ekonomiky bez ďalších úprav.

**Kancelária Rady pre
rozpočtovú zodpovednosť**

Imricha Karvaša 1
Bratislava 1
813 25
Slovakia

www.rozpoctovarada.sk